

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-120 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-46/1392-465
Karar Tarihi : 27.09.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı
KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Pelin ERDOĞAN, Didem ULUÇ, Mazlum YALÇINKAYA

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN** :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

Toros Dental İthalat İhracat İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İsmetpaşa Cad. 459 Sok. No:26 Kat:1 Merkez Antalya

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Toros Dental İth. İhr. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. tarafından yurtdışından ithal edilen ve diş tedavi hizmetlerinde kullanılan "Sleeper One" isimli elektronik anestezi cihazının yedek parçası bakımından paket satış ve aşırı fiyatlandırma yapıldığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;Toros Dental İthalat İhracat İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (Toros Dental)'nin Türkiye'de tek yetkili satıcısı olduğu ve diş tedavi hizmetlerinde kullanılan "Sleeper One" isimli elektronik anestezi cihazına takılan parçaları paket olarak sattığı ve aşırı fiyatlandırma yaptığı belirtilerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 05.07.2012 tarih ve 5390 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 06.07.2012 tarih ve 2012-3-120/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.11.2012 tarih ve 2012-3-120/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; Toros Dental İthalat İhracat İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti. hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüs: Toros Dental

- (6) 1994 yılında faaliyete başlayan Toros Dental, dental anestezi, dental eğitim ve dental implant alanlarında faaldir. Toros Dental 1997 yılından günümüze dosya konusu ürünlerin

imalatçısı olan Dental Hi Tech tarafından geliştirilen ürünlerin satış, pazarlama ve dağıtımını yapmaktadır. Toros Dental, Dental Hi Tech firmasının Türkiye’de münhasır distribütörü olması sebebiyle Dental Hi Tech ürünlerinin bakım, onarım ve yedek parça piyasasında da tek yetkili satıcısı konumundadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (7) Başvuruya konu Sleeperone markalı cihaz diş hekimliği alanında ağrısız anestezi yapmak amacıyla geliştirilmiş olup, piyasada söz konusu cihaza benzer şekilde elektronik anestezi prensibiyle çalışan Wand, Anesto gibi rakip markalar da bulunmaktadır.
- (8) Bununla birlikte, halihazırda diş hekimliği alanında ağırlıklı olarak kullanılan yöntem enjektörler vasıtasıyla gerçekleştirilen manuel anestezidir. Bu noktada, dental anestezi hizmetlerinin geneline bakıldığında, elektronik anestezinin oldukça sınırlı bir kullanım alanı olduğu görülmektedir. Nitekim şikayetçi ile yapılan görüşmede, 1000 diş hekiminin en fazla 50’sinin bu cihazı alarak diş tedavi hizmetinde kullandığı ifade edilmiştir.
- (9) Öte yandan, söz konusu cihaz, ucuna plastik bir parça takılmak suretiyle kullanılmakta olup, anılan parça cihazın ilk satışında ürünle beraber gelmektedir. Bu parçanın ömrü ortalama 1-2 yıl olup, kullanım sırasında kırıldığında yenilenmesi gerekmekte ve bu durumda yeni parça, distribütörden belirli bir ücret karşılığında temin edilmektedir.
- (10) Bahsi geçen elektronik anestezi cihazının, kullanımını esnasında çeşitli sarf malzemeleri, yedek parça ve bakım-onarım hizmetlerine ihtiyaç duyan bir ürün olduğu görülmektedir. Rekabet hukuku literatüründeki genel yaklaşıma paralel şekilde, söz konusu cihazların içerisinde yer aldığı pazarlar, zamanla tamamlayıcı ürün ve hizmetlere ihtiyaç duymaları sebebiyle, “birincil” veya “öncül” pazarlar olarak; yedek parça, sarf malzemesi, bakım-onarım hizmetleri gibi birincil ürünle birlikte kullanılan ve birincil ürünün satın alınmasından belli bir süre sonra ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetlerin bulunduğu pazarlar ise “ikincil” veya “ardıl” pazarlar olarak tanımlanmaktadır.
- (11) Bu bağlamda, ilgili ürün pazarı “Sleeper One marka anestezi cihazına yönelik yedek parça ve sarf malzemesi pazarı” olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (12) İlgili coğrafi pazar, Türkiye” olarak saptanmıştır.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (13) Dosyaya konu başvuruda; Toros Dental tarafından Sleeperone markalı cihazın parçalarından birinin aşırı fiyatla ve paket olarak satıldığı iddiaları oluşturmaktadır. Mevcut dosya kapsamında ilgili ürün pazarını oluşturan cihaz parçası, halihazırda cihazı geliştiren yabancı üretici (Dental Hi Tech) tarafından üretilmekte ve cihazın kullanıcılarına gerek distribütörleri gerekse kendi satış ve dağıtım kanalları aracılığıyla tedarik edilmektedir. Kullanıcılar bu ürünü Toros Dental’den alabilecekleri gibi <http://www.shop-dentalthitec.com/web/12-accessoires-sleeperone> internet adresi üzerinden de tedarik edebilmektedir.

- (14) Kullanıcıların söz konusu ürüne internet aracılığıyla da ulaşabiliyor olmaları, dolayısıyla tedarik bakımından Toros Dental ile sınırlı olmamaları, söz konusu distribütörün anılan ardıl pazar bakımından kayda değer bir pazar gücünün olamayacağını belirgin bir göstergesidir.
- (15) Şikayete konu teşebbüs olan Toros Dental'den temin edilen faturalarda 5'li Konteyner paketinin Sleeperone kullanıcılarına maliyetinin KDV dahil ortalama (.....)¹ olduğu görülmüştür. Toros Dental'den edinilen maliyete ilişkin bilgilerden söz konusu ürünün fabrika ihracat fiyatının (.....) olduğu, vergiler ve navlundan sonra nihai fiyatın (.....) (KDV hariç) arasında olduğu saptanmıştır. Toros Dental'in söz konusu ürüne ilişkin maliyetleri ile ürünün fatura edilen fiyatları karşılaştırıldığında, Toros Dental'in fiyat üzerinde kayda değer bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır.
- (16) Öte yandan, raportörlerce Toros Dental yetkilileri ile yapılan görüşmelerde; Sleeperone'ın piyasaya sürüldüğü günden bu yana (.....) adet civarında satıldığı ifade edilmiştir. Sleeperone ile birlikte gelen plastik parçaya (Konteyner) kırılma, kaybedilme söz konusu olmadığı takdirde ihtiyaç duyulmadığı, eş deyişle plastik parçanın kullanım sıklığının oldukça düşük olduğu dosya içeriğinden anlaşılmıştır. Başvuru sahibi ile yapılan görüşmeden, cihazı edindiği zamandan 2 yıl sonra ilk defa bu parçaya ihtiyaç duyduğu bilgisi edinilmiştir. Piyasadaki toplam cihaz adedi ve söz konusu parçanın kullanım sıklığı dikkate alındığında, bu parçaya ilişkin talebin düşük olduğu görülmüştür. Nitekim; distribütör konumundaki Toros Dental söz konusu parçayı kendi stoklarında tutmadığını, ancak sipariş üzerine getirttiğini ifade etmiştir.
- (17) Bu noktada, Sleeperone marka elektronik Dental anestezi cihazının ucuna takılan plastik kapakların teşkil ettiği ardıl pazarda, bahse konu kapakların fiyatlandırması bakımından bir kötüye kullanmanın söz konusu olup olmadığının anlaşılması bakımından Sleeperone'ın fiyatı ile konteynerlerin fiyatını kıyas etmek yerinde olacaktır. Orijinal ürünün belirli marka yedek parçalar ya da orijinal ürünün işleyişi bakımından sürekli ihtiyaç duyulan sarf malzemeleri bakımından ortak işlerliğe sahip olmadığı ve geçiş maliyetlerinin yüksek olduğu (ana ürünün fiyatının yüksek olması, diğer sistemlerin o ürünle entegre olması gibi çeşitli maliyetlerinden söz edilebilir) durumlarda üretici firma ardıl pazarlarda önemli bir pazar gücü elde etmektedir. Dosya konusu olay bu bağlamda değerlendirildiğinde; orijinal ürünün fiyatının 4000 TL civarında olması, bahse konu yedek parçanın kullanım sıklığının ise çok seyrek olması dikkate değerdir. Şöyle ki; sıfır Sleeperone ürününün verilen hizmetin rayiç bedeli ile kıyaslandığında fiyatının çok yüksek olmaması ve başka bir elektronik anestezi cihazı ile çalışmanın ilave yatırım gerektirmemesi kayda değer bir geçiş maliyeti çıkarmamaktadır. Bu itibarla, bahse konu parçanın gerek kullanım sıklığının düşük olması (ancak kaybedildiğinde ya da kırıldığında gereksinim duyulması) gerekse ana ürünün fiyatına kıyasen fiyatının makul oluşu ve yukarıda yer verilen maliyetler de dikkate alındığında ortalama (.....)'lik fiyatın aşırı/sömürücü olarak nitelendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (18) Bu noktada, dosya konusu plastik parçanın paket halinde satışına yönelik şikayete yönelik olarak ise; üretici firmanın da, Toros Dental'e benzer şekilde söz konusu ürünün satışını internet üzerinden 5'li paketler halinde gerçekleştirdiği, dolayısıyla paket satışa ilişkin

¹ Söz konusu fiyat Euro kurundaki değişikliklere bağlı olarak değişebilmektedir; fatura bedelleri, fatura tarihlerindeki T.C. Merkez Bankası Efektif Euro Alış Kuru dikkate alınarak hesaplandığında ortalama fiyat (.....) olmaktadır.

12-46/1392-465

şikayet bakımından mevcut dosya kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı değerlendirilmiştir.

J. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.